

ENERGETIKA V EU

▣ **energetická politika Evropské unie**

DOHODA KOMISE A RADY O ENERGETICKY EFEKTIVNÍ VÝSTAVBĚ BUDOV
VČASNÉ VÝSTRAHY PRO PŘÍPADY ENERGETICKÉ KRIZE

▣ **energetika v Evropě a ve světě**

VELKÁ BRITÁNIE SE OBÁVÁ NEDOSTATKU PLYNU
SLOVINSKO PODPÓŘILO PLYNOVOD SOUTH STREAM

▣ **právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU**

TEMELÍN NENÍ V RUKOU RAKOUSKÝCH SOUDŮ

▣ **o čem se mluví**

PRVNÍ PREZIDENT EU

měsíční bulletin Skupiny ČEZ

11/2009

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

listopadové dny nám sice přináší již chladnější počasí, ale energetika v EU se rozhodně k zimnímu spánku nechystá. V oblasti energetických úspor se Komise a Rada shodly na energeticky efektivní výstavbě budov a označování energetické náročnosti výrobků – doufejme, že to podnítl spotřebitele přikládat těmto informacím při svých nákupech váhu. Inkoust na podpisu českého prezidenta pod Lisabonskou smlouvou ještě nezaschl a čelní představitelé členských zemí EU už zasedli, aby se shodli na historicky prvním stálém předsedovi Evropské rady, tzv. „Evropském prezidentovi“ a novém vysokém představiteli pro zahraniční a bezpečnostní politiku, tzv. „ministři zahraničí“. Zároveň probíhala intenzivní jednání o nominacích na nového komisaře a José Manuel Barroso už dnes ví, že do roku 2014 bude jeho českým kolegou ve sboru eurokomisařů dosavadní ministr pro evropské záležitosti, Štefan Füle. Jaké portfolio mu připadne, je zatím tajemnou. Do konce roku 2009 nám sice ještě nějaký ten týden zbývá, ale

už dnes je možné konstatovat, že letošní rok byl ve znamení velkých změn, minimálně co se obsazování klíčových postů v evropských institucích týče. V tomto čísle se dále věnujeme i rozsudku ve věci jaderné elektrárny Temelín a posvěcení nových Jaslovských Bohunic. Před prosincovým klimatickým summitem v Kodani, o jehož výstupech Vás budeme podrobně informovat v prosincovém čísle, vydala Mezinárodní energetická agentura svou pravidelnou zprávu World Energy Outlook, která by mohla být inspirující zejména pro světové státníky. Uvidíme, zda si politické špičky vezmou klimatická varování k srdci a k mezinárodním závazkům se přihlásí. Dále Vám v listopadovém čísle přinášíme spoustu dalších zajímavostí a novinek z oblasti energetiky u nás, v Evropě i ve světě a doufáme, že si je opět s chutí přečtete. Na závěr snad jen hodně pohody, síly a zdraví do dalšího měsíce, standardně vyplňovaného předvánočním shonem.

Zuzana Krejčířková

OBSAH

- ☐ energetická politika Evropské unie
  - DOHODA KOMISE A RADY O ENERGETICKY EFEKTIVNÍ VÝSTAVBĚ BUDOV | ZVÝŠENÍ STANDARDŮ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI V RÁMCI PROGRAMU ENERGETICKÁ HVĚZDA | STUPNICE OZNAČOVÁNÍ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI VÝROBKŮ SE ROZŠÍŘUJE | VČASNÉ VÝSTRAHY PRO PŘÍPADY ENERGETICKÉ KRIZE
- ☐ energetika v Evropě a ve světě
  - VELKÁ BRITÁNIE SE OBÁVÁ NEDOSTATKU PLYNU | AMBICIÓZNÍ AMERIKA VE VÝVOJI NOVÝCH ZPŮSOBŮ PRODUKCE A VYUŽÍVÁNÍ ENERGIÍ | SLOVINSKO PODPOŘILO PLYNOVOD SOUTH STREAM | EDF PODEPSALA DOHODU O SPOLUPRÁCI S PGE
- ☐ faq
  - VYHLÍDKY SVĚTOVÉ ENERGETIKY
- ☐ právní předpisy Evropské unie, rozhodnutí, judikatura a jiné dokumenty institucí EU
  - TEMELÍN NENÍ V RUKOU RAKOUSKÝCH SOUDŮ | EDF MŮŽE ZA URČITÝCH PODMÍNEK KOUPIIT BELGICKÝ SEGEBEL | EVROPSKÁ KOMISE POSVĚTILA NOVÉ JASLOVSKÉ BOHUNICE | EVROPSKÁ KOMISE UDĚLILA POKUTU VÝROBCŮM PLASTOVÝCH ADITIV
- ☐ evropské zajímavosti a zprávy
  - LISABONSKÁ SMLOUVA VSTOUPÍ 1. PROSINCE 2009 V PLATNOST | ŠTEFAN FÜLE NOVÝM ČESKÝM EUROKOMISAŘEM | ČLENSKÉ STÁTY SI NEVÍ RADY S NÁSTUPEM NOVÝCH EUROPOSLANCŮ | EU JE KRŮČEK OD PŘIJETÍ NOVÝCH PRAVIDEL V TELEKOMUNIKACÍCH
- ☐ kalendář událostí v oblasti energetiky
- ☐ o čem se mluví
  - PRVNÍ PREZIDENT EU

ČEZ, a.s. Evropská agenda, Duhová 2/1444, Praha, 140 53 | eu@cez.cz

Zuzana Krejčířková | manažerka pro evropskou agendu | +420 211 042 509 | zuzana.krejcirikova@cez.cz
 Dana Dvořáková | +420 211 042 510 | dana.dvorakova01@cez.cz
 Lucie Horová | +420 211 042 704 | lucie.horova@cez.cz
 Veronika Stejskalová | +420 211 042 445 | veronika.stejskalova@cez.cz
 Václav Lebeda | +420 211 042 580 | vaclav.lebeda@cez.cz

DOHODA KOMISE A RADY O ENERGETICKY EFEKTIVNÍ VÝSTAVBĚ BUDOV

Po jednání zástupců Evropského parlamentu a Evropské rady, v úterý 17. listopadu, došlo k dosažení významné dohody obou stran ohledně návrhu na nové postupy při budoucích stavbách budov v EU.

Podle tohoto návrhu budou muset po 31. prosinci 2020 všechny nově postavené domy splňovat přísné standardy energetické účinnosti a zároveň využívat značnou část spotřebované elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Na zmíněné úpravy částečně přispěje i Evropská unie. Od roku 2018 budou navíc úřady a státní instituce povinny nakupovat a pronajímat pouze domy tohoto typu a budou muset všechny své stávající budovy upravit tak, aby byly tzv. energeticky pasivní. Zapracování těchto konkrétních časových rámců je úspěchem vyjednavačů EP, kteří je do návrhu prosadili. Rada také vzala na vědomí návrh EP, který zavazuje členské státy vypracovat a předložit národní plán na zvýšení počtu energeticky pasivních domů.

Do poloviny roku 2011 pak musí vytvořit soupis finančních a technických náležitostí, jako je technická asistence, úvěrové schéma nebo finanční subvence. Výjimky budou tvořit tzv. malé domy (o ploše do 50 m²), rekreační domy používané méně, než čtyři měsíce v roce, budovy pro náboženské účely nebo například domy, označené jako historická památka. Návrh nyní čeká formální schválení Radou a plénem EP.

Viz: [↗](#)

ZVÝŠENÍ STANDARDŮ ENERGETICKÉ ÚČINNOSTI V RÁMCI PROGRAMU ENERGETICKÁ HVĚZDA

Evropská komise a Agentura pro životní prostředí USA se 29. října dohodly na přijetí nových ambiciózních specifikací v rámci společného americko-evropského programu Energetická hvězda.

Tento program pomáhá identifikovat a propagovat úsporná energetická zařízení pro kanceláře (PC, faxy, skenery apod.). Nová kritéria, která ve stejný den vstoupila v platnost, by měla v Evropské unii během

následujících pěti let ušetřit 9 TWh elektrické energie (roční spotřeba elektřiny domácností v celém Bulharsku). Komisař pro energetiku, Andris Piebalgs, dohodu komentoval: „Energetická hvězda je dobrým příkladem úspěšné spolupráce na poli energetické účinnosti mezi Evropou a Spojenými státy. Tento program přináší hmatatelné úspory elektrické energie a CO₂ a v neposlední řadě šetří peněženky občanů a firem. Přijetí nových kritérií je důležitým krokem vpřed, směrem k dosažení našich cílů, týkajících se energetické účinnosti a ochrany klimatu....“.

Blíže viz: [↗](#)

STUPNICE OZNAČOVÁNÍ ENERGETICKÉ NÁROČNOSTI VÝROBKŮ SE ROZŠIŘUJE

V úterý 17. listopadu se shodli zástupci švédského předsednictví a Evropského parlamentu (EP) na budoucím rozšíření stávajícího označení energetické náročnosti výrobků.

Změna se dotkne energeticky nejméně náročné třídy A, která podle mínění Evropské komise již nedostatečně reflektuje posuny v nových

úsporných technologiích. Ve spolupráci s Radou chtěla Komise zavést procentuální odlišení jednotlivých výrobků v rámci třídy A, proti čemuž se postavil Evropský parlament. Poslanci argumentovali zbytečným matením zákazníků, kteří jsou zvyklí na jednoduchý systém označení výrobků třídami A–G. Nyní se podařilo vyjednat mezi oběma návrhy kompromis, spočívající v tom, že energetická třída A se bude dělit do dalších tří kategorií, z nichž nejúspornější bude kategorie A+++ . Nově těmito třídami již nebudou označovány pouze domácí elektrospotřebiče, jak tomu bylo doposud, ale všechny výrobky, které mají nějaký vliv na spotřebu elektrické energie, například okna nebo vchodové dveře. Dohoda musí být ještě formálně schválena Radou ministrů Evropské unie.

Více viz: [↗](#)

VČASNÉ VÝSTRAHY PRO PŘÍPADY ENERGETICKÉ KRIZE

Evropský komisař pro energetiku, Andris Piebalgs, a ruský ministr energetiky, Sergej Šmatko, podepsali 16. listopadu v Moskvě memorandum o mechanismu včasného varování.

Nová pravidla obsahují jasnou definici okolností, za kterých je krizový mechanismus spuštěn, zejména určení, za jakých okolností se již jedná o závažný stav. Současný popis navazuje na dohodu uzavřenou v květnu na summitu EU – Rusko v Chabarovsku.

Podle předsedy Evropské komise, José Manuela Barrosa, je podpis memoranda důkazem dobré vůle obou stran a jejich ochoty ke spolupráci na tomto citlivém tématu. Komisař Piebalgs při příležitosti podpisu zmínil lednovou krizi v dodávkách zemního plynu. Kromě uvedeného memoranda podepsali Piebalgs se Šmatkem 10. zprávu o pokroku v rusko-evropském energetickém dialogu, který oslaví v roce 2010 desátý rok své existence.

Více viz: [↗](#)

VELKÁ BRITÁNIE SE OBÁVÁ NEDOSTATKU PLYNU

Podle vyjádření generálního ředitele britského energetického regulačního úřadu, Alistaira Buchanana, stojí Velká Británie a Evropa před problémem s dodávkami plynu, které by mohly vést během šesti let k deficitu více než 40 miliard kubických metrů.

Tento černý scénář by se mohl naplnit, pokud selžou klíčové ruské projekty na plynovody – Nord Stream, South Stream a Nabucco. Tyto tři projekty stále ještě nemají zajištěné finance na svou realizaci a dokončení. Díky citelnému napětí v regionu mezi Ruskem, Turkmenistánem, Ázerbájdžánem a Tureckem si všechny tři projekty navzájem vážně konkurují. Pokud by se situace neuklidnila, panuje obava, že ruští investoři by mohli odklonit dodávky plynu do Číny. Pro Velkou Británii by to znamenalo velké problémy, protože v současné době spoléhá na rozšíření svých plynových elektráren, jež by měly nahradit stávající elektrárny uhelné. Kromě toho se v Británii

diskutuje ambiciózní plán výstavby jaderných elektráren, které by měly nahradit dosluhující zařízení.

Viz např.: [⤴](#)

AMBICIÓZNÍ AMERIKA VE VÝVOJI NOVÝCH ZPŮSOBŮ PRODUKCE A VYUŽÍVÁNÍ ENERGIÍ

Americký prezident Barack Obama ve svém projevu na Massachusetts Institute of Technology v Bostonu vyzdvihl současnou snahu Ameriky udržet si konkurenceschopnost v oblasti vývoje nových způsobů výroby a využívání energií a stát se jedničkou na světovém trhu.

Obama je přesvědčen, že stát, který se stane nejsilnějším v tomto odvětví, se také stane vůdcem globální ekonomiky. Debata na toto téma se rozvířila v době, kdy Američané do tří let musí vyměnit své tradiční žárovky za energeticky úsporné a většina výrobních linek, na kterých se budou nové žárovky vyrábět, vznikne v zahraničí. Stejně tomu tak bude i v případě větrných turbín či solárních článků. V těchto oborech cítí Američané

zpoždění. Pro srovnání, Čína utrácí na rozvoj nízkouhlíkové energetiky téměř třikrát tolik co USA. Ačkoli většina podnikatelů bere tento problém na vědomí, ostře se ohrazují proti takové podpoře investic do obnovitelné energie, která by se nezakládala na zvýšení cen energie pro spotřebitele a podniky, jež jsou dnes závislé na energii z fosilních paliv.

Více viz: [↗](#)

SLOVINSKO PODPOŘILO PLYNOVOD SOUTH STREAM

Slovensko se stalo pátou zemí, která podpořila projekt plynovodu South Stream.

Dohodu podepsali v sobotu 14. listopadu ruský ministr energetiky Sergej Šmatko a slovinský ministr hospodářství, Matej Lahovnik.

Rusko již předtím uzavřelo dohody se všemi evropskými zeměmi, jimiž má plynovod procházet, tedy s Bulharskem, Srbskem, Maďarskem a Řeckem.

Trasa plynovodu vede pod Černým mořem na Balkán, kde by se měl rozdělit do dvou větví; jižní větev bude mířit do Itálie a severní větev do Rakouska. Jedním ze záměrů výstavby plynovodu, především z pohledu Ruska, je vyhnout se území Ukrajiny, a to v reakci na obavy z neschopnosti Ukrajiny platit za dodávky ruského plynu. South Stream by měl být hotov v roce 2015 a jeho plánovaná přepravní kapacita činí 63 miliard kubických metrů ročně.

Bližší viz: [↗](#)

EDF PODEPSALA DOHODU O SPOLUPRÁCI S PGE

Francouzská společnost Electricité de France (EdF) podepsala dohodu o spolupráci s polskou energetickou společností PGE.

Dohoda se týká zahájení kooperace v oblasti jaderné energetiky a je vnímána jako velká příležitost

pro francouzskou společnost EdF, jež se chce zapojit do tendru na stavbu první polské jaderné elektrárny.

Dalším bodem spolupráce je vypracování studie o využití technologie jaderného reaktoru typu EPR (Evropský tlakovodní reaktor) od francouzské společnosti Areva. Tato francouzská státní společnost, patřící k největším stavitelům jaderných reaktorů na světě, je také jedním ze tří uchazečů o dostavbu jaderné elektrárny Temelín. Společnost Areva je úzce propojena právě s EdF, která financuje a dozoruje stavby jejích atomových elektráren.

Podle vyjádření polské strany podepsaná dohoda o spolupráci ještě neznamená pro francouzskou EdF záruku, že se stane výhradním partnerem; podobnou dohodu chce polská společnost podepsat i s jinými zájemci. PGE plánuje vybudovat v Polsku dvě atomové elektrárny, každou o kapacitě 3000 MW s tím, že provoz prvního bloku první elektrárny by měl být spuštěn v roce 2020.

Podrobněji viz: [↗](#)

VYHLÍDKY SVĚTOVÉ ENERGETIKY

Jakkoli se pravidelné výhledy, jejichž prostřednictvím se světová veřejnost seznamuje s názory odborníků na dlouhodobější trendy a potřeby energetiky často ocitají v kolizi s těžko předvídatelnou realitou, prognózám a doporučením Mezinárodní energetické agentury (IEA) bývá zpravidla velmi důvěřováno. IEA zveřejnila v úterý 10. listopadu svoji pravidelnou zprávu **World Energy Outlook, která by mohla být inspirující zejména pro světové státníky před klimatickým summitem v Kodani.**

Jedním z nejsilněji zdůrazňovaných aspektů vývoje energetiky je její podíl na vzrůstající teplotě na zemi, pokud bude i nadále pokračovat současný trend spotřeby energie. Protože se kodaňský summit sejde prakticky za několik týdnů, vybrali jsme pro rubriku často kladených otázek několik z těch, které jsou pro letošní World Energy Outlook příznačné.

Co je podle IEA nutno učinit pro omezení klimatických změn?

IEA uvádí, že v blízké budoucnosti bude nutné investovat až deset biliónů dolarů do nízkouhlíkové ekonomiky, což by mohlo přinést snížení účtů za energie o 8,6 biliónů dolarů. Agentura vyzývá státy světa, aby se těchto větších investic neobávaly, neboť jejich návratnost bude rychlá, a to právě v oblasti energetických

úspor. Nestane-li se tak, IEA varuje před nevratným poškozením životního prostředí již v bezprostředně následujících letech. Chce-li svět splnit cíl udržet růst teplot pod hranicí dvou stupňů Celsia, musí objem celosvětových emisí vyvrcholit nejpozději do roku 2020. Z této úvahy odvozuje agentura odhad, že do roku 2030 bude nutné snížit emise skleníkových plynů o 34 %. IEA doufá, že se jí necelý měsíc před klíčovým klimatickým summitem v Kodani podaří rozhýbat stagnující jednání. Zatím se totiž zdá, že v Kodani bude sepsána spíš rámcová politická dohoda všech důležitých hráčů, než detailní závazný text, který by plně nahradil Kjótský protokol.

Jaký je výhled energetické budoucnosti?

I přes současný pokles v poptáv-

ce po energiích, způsobený hospodářskou krizí, je podle IEA jasné, že tento trend nebude trvat dlouho.

Do roku 2030 se podle odhadu agentury spotřeba energie zvýší o 1,5 %. Za celou polovinu tohoto nárůstu budou zodpovědné hlavně dvě země: Čína a Indie. Nárůst spotřeby bude přitom pokryt zejména fosilními palivy. Proto IEA vyzývá k investicím do nových technologií v oblasti čistších energetických zdrojů, a to souhrnně do obnovitelných zdrojů, nukleární energie a také technologií zachytávání a ukládání uhlíku.

Jaké jsou dopady hospodářské krize na poptávku po ropě?

Od cen ropy se zpravidla odvíjejí ceny řady dalších komodit včetně energetických, proto zde názor IEA

uvádíme. World Energy Outlook upozorňuje na vyšší ceny ropy, které se pojí s poklesem investic v ropném sektoru, což bude představovat vážnou hrozbu světové ekonomice v momentě, kdy by se měla začít zotavovat.

V důsledku finanční krize byly letošní investice do průzkumu a těžby ve srovnání s loňským rokem nižší o více než 90 miliard dolarů. V roce 2010 se začne obnovovat oslabená poptávka po ropě, aby dosáhla v roce 2015 hranice 88 milionů barelů za den a v roce 2030 objemu 105 milionů barelů za den. Podle IEA v roce 2025 předstihne Čína v pozici největšího spotřebitele a dovozce ropy a plynu Spojené státy.

TEMELÍN NENÍ V RUKOU RAKOUSKÝCH SOUDŮ

Evropský soudní dvůr 29. října 2009 vynesl dlouho očekávaný rozsudek ve věci jaderné elektrárny Temelín.

Soud řešil předběžnou otázku, zda je dána pravomoc rakouských soudů, rozhodovat o žalobách na zdržení se emisí z podniků provozovaných

na území jiných členských států EU. Otázku na výklad unijního práva mu položil rakouský soud, před kterým žalovala společnost ČEZ vláda Horních Rakous pro údajné škodlivé vlivy jaderné elektrárny na zemědělskou činnost v rakouském pohraničí. Dle Evropského soudního dvora musí rakouské soudy brát v úvahu kromě domácích rakouských zájmů

i přínosy, které má Temelín v České republice. Soudní dvůr, jehož rozhodnutí jsou závazná pro všechny národní soudy v EU, nejen prakticky znemožnil rakouským soudům o Temelíně rozhodovat, ale zároveň připomněl, že jihočeská jaderná elektrárna dodržuje předepsané limity a její bezpečnost byla při vstupu ČR do EU několikrát zkoumána.

Více viz: [↗](#)

EDF MŮŽE ZA URČITÝCH PODMÍNEK KOUPIŤ BELGICKÝ SEGEBEL

Evropská komise rozhodla, že EdF může odkoupit od britské společnosti Centrica belgickou společnost Segebel, majoritního vlastníka SPE S. A., druhého největšího výrobce elektřiny v Belgii.

Francouzská společnost se nicméně musela zavázat, že prodá jeden ze svých dvou belgických projektů plynových elektráren s kombinovaným cyklem. Pokud by k určitému datu nedošlo k realizaci druhého projektu, zavázala se EdF prodat jej také. Evropská komise v tomto závazku ústy komisařky Neelie Kroesové spatřuje záruku, že v Belgii v budoucnu vznikne nový zdroj, který posílí konkurenci na trhu ku prospěchu zákazníků. Rozhodnutí Komise podle EdF otevírá také cestu pro minoritní podíl Centricy, mateřské společnosti British Gas, v budoucí společnosti EdF, která má vzniknout za účelem výstavby nových jaderných elektráren ve Velké Británii.

Více viz: [↗](#)

EVROPSKÁ KOMISE POSVĚTILA NOVÉ JASLOVSKÉ BOHUNICE

Evropská komise v souladu s nařízením EU č. 139/2004 o spojování podniků schválila dne 4. listopadu 2009 navrhovaný společný podnik Jadrová energetická spoločnosť Slovenska, a. s. („JESS“).

Jeho mateřskými společnostmi jsou ČEZ Bohunice, a. s. a Jadrová a vyradovacia spoločnosť, a. s. („JAVYS“). ČEZ Bohunice a. s. je dceřinnou společností ČEZ, a. s., JAVYS působí ve Slovenské republice ve zpracování a likvidaci radioaktivního odpadu a vyhořelého jaderného paliva a vyřazování z provozu jaderných zařízení. Cílem společného podniku, který vznikne na základě akcionářské smlouvy z 29. května 2009, je výstavba nové jaderné elektrárny v Jaslovských Bohunicích, která má nahradit původní bohunické bloky, vyřazené z provozu v návaznosti na přístupovou smlouvu Slovenska v letech 2006 a 2008. JESS tak představuje odpověď na snížení kapacity na slovenském trhu s elektřinou a zabezpečení trvalých

dodávek energie na Slovensku. Kromě výroby elektrické energie v nové elektrárně se bude JESS také věnovat jejímu prodeji. Evropská komise po pečlivém šetření, které zahrnovalo i úzkou komunikaci s regulačními úřady v České republice a na Slovensku, jakož i komunikaci

s dalšími aktéry na slovenském trhu, stanovila, že oznámené spojení nevyvolává vážné pochybnosti o své slučitelnosti s vnitřním trhem ani žádné obavy z narušení hospodářské soutěže. Komise proti němu tedy nevznáší žádné námítky.

Více viz: [👉](#)

EVROPSKÁ KOMISE UDĚLILA POKUTU VÝROBCŮM PLASTOVÝCH ADITIV

Evropská komise udělila pokutu ve výši téměř 174 mil. eur 24 společnostem z desítky průmyslových skupin za porušení článku 81 Smlouvy o ES, zakazujícím kartelové dohody a restriktivní obchodní praktiky.

Mezi lety 1987 a 2000 tyto společnosti společně stanovovaly ceny, rozdělovaly si trhy a klienty a vyměňovaly si citlivé obchodní informace, zejména o tepelných stabilizátorech, přidávaných do PVC výrobků pro zlepšení jejich tepelné odolnosti.

Komise odpustila pokutu společnosti Chemtura Corporation, která ji na existenci těchto dohod upozornila. Snížila také pokutu společností Arkema France, Baerlocher a Ciba za jejich spolupráci během vyšetřování. Společnosti Arkema France nicméně Komise následně pokutu navýšila o 90 %, neboť se již na podobných dohodách podílela dříve.

Více viz: [👉](#)

LISABONSKÁ SMLOUVA VSTOUPÍ 1. PROSINCE 2009 V PLATNOST

Po verdiktu Ústavního soudu, který se neztotožnil se stížností skupiny senátorů Parlamentu ČR ve věci Lisabonské smlouvy a následujícím podpisu prezidentem republiky Václavem Klausem dne 3. listopadu 2009, doplnil český ratifikační protokol svým podpisem téhož dne i premiér Jan Fischer.

České ratifikační listiny pak premiér 13. listopadu předal v Římě do rukou italské vlády, přičemž italské ministerstvo zahraničí unijní smlouvy uchovává. Lisabonská smlouva tak po mnoha peripetiích a letech diskuzí vstoupí dne 1. 12. 2009 v platnost. O změnách, které přinese v oblasti energetiky, jsme Vás na stránkách našeho bulletinu již informovali; nejdůležitější novinkou je zařazení energetiky do tzv. sdílených kompetencí, které by mělo umožnit vznik společné energetické politiky,

v rámci které by unie mohla nejenom přijímat legislativu v oblasti harmonizace vnitřního trhu s energiemi, posílení bezpečnosti dodávek energií členských států, ale také např. účinněji podporovat vývoj nových a obnovitelných zdrojů. Nicméně, na energetiku budou mít nepochybně dopad i další ustanovení nového právního rámce EU. Zajímavé bude mimo jiné sledovat, jakým způsobem bude nastavena spolupráce stálého předsedy Rady s ostatními orgány a institucemi EU, v neposlední řadě pak s předsednickou zemí – šestiměsíční rotující předsednictví nezmezí, nicméně nepochybně zásadním způsobem změni tvář.

Více viz: [↗](#)

ŠTEFAN FÜLE NOVÝM ČESKÝM EUROKOMISAŘEM

José Manuel Barroso, potvrzený v čele Evropské komise do roku 2014, již ví, že jeho českým kolegou ve sboru eurokomisařů bude dosavadní ministr pro evropské záležitosti Štefan Füle.

Na jméno nástupce Vladimíra Špidly se dne 10. listopadu shodla vláda ČR. Štefan Füle, který před svým

působením ve vládě Jana Fischera působil jako kariéerní diplomat (naposledy jako velvyslanec ČR při NATO), nyní čeká na verdikt předsedy Komise Barrosa, jaké portfolio mu připadne. Sám přitom projevil zájem o oblast rozšíření EU, dopravy či energetiky.

V současnosti však není nic jasné. Před Barroseem stojí nelehký úkol – rozdělit stávající i nová portfolia v Komisi, mezi které by měl

patřit i boj se změnami klimatu, mezi 26 kandidátů, které do jeho týmu nanominovaly vlády členských států. Musí přitom brát ohled mimo jiné i na to, aby jím navržená Komise získala podporu Evropského parlamentu. Před pěti lety totiž Evropský parlament mimo jiné donutil Itálii, aby Barrosovi navrhla jiného kandidáta do Komise, než Rocca Butiglioniho – jeho názory, nepřijatelné pro většinu europoslanců, tehdy ohrožovali schválení první Barrosovy Komise parlamentem. Nyní je předseda Komise pod tlakem především pro dosavadní malé množství ženských kandidátek do jeho týmu. Stejně jako ostatní kandidáti do Evropské komise by měl o svém portfoliu Štefan Füle mít jasno do konce listopadu – právě o takový časový prostor si José Manuel Barroso pro složení svého nového sboru řekl.

Více viz: [↗](#)

ČLENSKÉ STÁTY SI NEVÍ RADY S NÁSTUPEM NOVÝCH EUROPOSLANCŮ

Evropský parlament již po červnových volbách naplno pracuje, jeho řady by ale po vstupu v platnost Lisabonské smlouvy mělo rozšířit 18 nových poslanců.

Jejich nástup, a zejména jeho datum, však způsobuje nemalé problémy. Lisabonská smlouva předpokládá, že počet europoslanců bude 751. Současný parlament byl však volen ještě dle smlouvy z Nice, podle které má být poslanců 736. Na základě dohody summitu z prosince 2008 bude, nicméně, do roku 2014 počet europoslanců 754 – oproti současnému stavu je tedy třeba doplnit 18 poslanců ze Španělska, Francie, Rakouska, Velké Británie, Polska, Portugalska, Nizozemí, Lotyšska, Slovinska a Malty. Evropský parlament se rozhodl těmto poslancům provizorně udělit statut pozorovatelů, podobně jako při rozšíření EU. Otázkou je přitom mnoho; jakým způsobem a kdy jednotlivé státy „své“ další poslance vyberou, či kdy se z pozorovatelů stanou právoplatní poslanci s hlaso-

vacím právem, jsou jen hlavní z nich. Řešení přitom může trvat i roky.

Více viz: [↗](#)

EU JE KRŮČEK OD PŘIJETÍ NOVÝCH PRAVIDEL V TELEKOMUNIKACÍCH

Po dlouhých a složitých jednáních se zástupci Evropského parlamentu a Rady EU až v tzv. dohodačovacím řízení, tedy posledním možném čtení, dohodli dne 5. listopadu v brzkých ranních hodinách na konečné podobě tzv. telekomunikačního balíčku.

Jeho cílem je zvýšit konkurenci v sektoru, vytvořit lepší podmínky pro investice do sítí a lépe a účinněji

chránit spotřebitele. Novelizovaný soubor opatření vytváří mj. nový telekomunikační úřad EU, který bude dohlížet na dodržování unijních pravidel. Zástupci Parlamentu a Rady se dohodli i na nejkontroverznějším tématu balíčku, kterým se stala otázka odpojení od internetu těch uživatelů, kteří jsou podezřelí z nelegálního stahování filmů a hudby. Parlament, který reformní balíček přes předchozí dohodu s Radou v květnu 2009 překvapivě odmítl, však v této citlivé otázce nedosáhl svého – podmínka o nutném předchozím souhlasu soudu před odpojením uživatelů podezřelých z pirátství byla nakonec vynechána.

Více viz: [↗](#)

30. ŘÍJNA Komisař pro energetiku Andris Piebalgs obdržel prvních 39 akčních plánů v rámci programu pro trvale udržitelný energetický rozvoj evropských měst, a to od španělské Barcelony. Podílela se na nich většina obcí, spadajících pod provincii Barcelona. Více viz: [☞](#)

10. LISTOPADU Dvě největší brazilská města Rio de Janeiro a Sao Paulo postihl dvouhodinový výpadek elektrického proudu. Druhou postiženou zemí byla Paraguay. Příčinou rozsáhlého blackoutu byla závada na obří hydroelektrárně Itaipu. Více viz: [☞](#)

25. LISTOPADU se v litevské metropoli Vilnius uskutečnila regionální konference Baltic Energy Market Interconnection Plan (BEMIP). Akce, organizovaná společně Evropskou komisí a litevským Ministerstvem energetiky, oficiálně zahájila implementaci plánu BEMIP. Více viz: [☞](#)

25. – 26. LISTOPADU proběhlo v rakouském Welsu symposium s názvem EU-AGRO-BIOGAS 2009. Symposium mělo zejména zhodnotit výsledky stejnojmenného projektu, který se zabýval především produkcí a využíváním bioplynu. Více viz: [☞](#)

1. – 2. PROSINCE hostí německé přístavní město Hamburg mezinárodní vědecký kongres Algae. Jedním z témat konference bude i využití biomasy a biopaliv. Loňského ročníku, který se konal v Amsterda-

mu, se zúčastnilo 240 delegátů z 24 zemí. Více na stránkách [☞](#)

10. – 11. PROSINCE se v Las Vegas uskuteční akce s názvem PV Power Plants 2009. Jak z názvu vyplývá,

hlavním tématem bude využití fotovoltaické energie. Jedním z důležitých cílů konference je výměna zkušeností evropských a amerických zástupců tohoto sektoru. Podrobnosti viz: [☞](#)

PRVNÍ PREZIDENT EU

Čtvrtek 19. listopadu 2009 se zapíše do historie Evropské unie jako den zvolení prvního evropského „prezidenta“ – na mimořádném summitu, svolaném švédským předsednictvím, totiž vybrali představitele členských států prvního stálého předsedu Evropské rady.

Stal se jím kompromisní kandidát a současný belgický premiér Herman Van Rompuy.
Post vysokého představitele pro

zahraniční a bezpečnostní politiku, jakéhosi ministra zahraničí EU bude zastávat nyní britská eurokomisařka Catherine Ashton.

Po měsících spekulací, kdo obsadí tyto dvě významné funkce, které do institucionálního systému zavádí čerstvě schválená Lisabonská smlouva, je tedy konečně rozhodnuto. Nalezení společné řeči však rozhodně nebylo při jednáních předcházejících summitu jednoduché. Dlouhou dobu byl hlavním favoritem na předsedu britský kandidát Tony Blair, který je obecně považován za výraznou politickou osobnost a který by byl schopen hrát silného politického lídra v čele Evropské rady. Nicméně, Blair v závěru vyjednávání nedokázal udržet podporu některých zemí v čele s Francií a přednost tak byla dána belgickému politikovi, který je vnímán spíše jako mistr kompromisů. Když se mu na belgické politické scéně dařilo usmířovat rozpory mezi Vlámí a Valony, očekává se, že stejně konstruktivní moderátorskou roli bude zastávat jako řídící osoba

při zasedání hlav států a předsedů vlád. Co se týče obsazení ministra zahraničí, rozhodujícím faktorem byl ústupek Britů od svého kandidáta Blaira na „prezidentském“ postu a jeho výměna za post zahraničních věcí.

Eurokomisařka Catherine Ashton pak také zapadala do požadavku některých zemí na obsazení jednoho z postů ženou (jednou z dalších kandidátek byla i bývalá lotyšská prezidentka, Vaira Vike-Freibergová). Svou roli samozřejmě hrála i vyváženost politické příslušnosti (Van Rompuy je představitel pravoce, Ashtonová naopak levice) a obsazení velké a menší členské země. Ve výsledku měl mimořádný summit překvapivě rychlý průběh a švédské předsednictví, připravené vést jednání v případě potřeby i přes celý víkend, mohlo už po dvou hodinách jednání představit finální dohodnutá jména.